

Η

ΕΝΙΑΙΑ ΑΡΧΗ ΔΗΜΟΣΙΩΝ ΣΥΜΒΑΣΕΩΝ

3^ο ΚΛΙΜΑΚΙΟ

Συνήλθε στις 2 Φεβρουαρίου 2024 με την εξής σύνθεση: Ιωάννης Λαμπρόπουλος, Πρόεδρος, Βικτωρία Πισμίρη – Μέλος και Εισηγήτρια και Ελευθερία Καλαμιώτη, Μέλος.

Για να εξετάσει την από 27.12.2023 με Γενικό Αριθμό Κατάθεσης (ΓΑΚ) ΕΑΔΗΣΥ 2100/28.12.2023 Προδικαστική Προσφυγή της εταιρίας με την επωνυμία «...» (εφεξής η «προσφεύγουσα»), που εδρεύει στη ... επί της οδού ... , αρ. ... όπως νόμιμα εκπροσωπείται.

Κατά της ... (εφεξής ο «Αναθέτων Φορέας»), όπως νόμιμα εκπροσωπείται.

Κατά του ... (εφεξής ο «παρεμβαίνων»), με διεύθυνση στην ... , που άσκησε παρέμβαση στο πλαίσιο της προδικαστικής προσφυγής.

Με την προδικαστική προσφυγή, η προσφεύγουσα ζητεί να ακυρωθούν οι υπ' αρ. ... /2023 και ... /2023 αποφάσεις του Διοικητικού Συμβουλίου του Αναθέτοντος Φορέα, προς τον σκοπό να απορριφθούν οι προσφορές του παρεμβαίνοντος και της εταιρίας με την επωνυμία «...».

Η εξέταση άρχισε, αφού άκουσε την Εισηγήτρια

Αφού μελέτησε τα σχετικά έγγραφα

Σκέφτηκε κατά το Νόμο

1. Επειδή, για την άσκηση της προσφυγής, έχει καταβληθεί το οφειλόμενο παράβολο, ποσού 1.439,75€ (βλ. ηλεκτρονικό παράβολο με κωδικό ... και την εκτύπωση από τη σελίδα της Γενικής Γραμματείας Πληροφοριακών Συστημάτων του Υπουργείου Οικονομικών με την ένδειξη «ΔΕΣΜΕΥΜΕΝΟ»).

Αριθμός απόφασης : 358/2024

2. Επειδή, ο Αναθέτων Φορέας, με την υπ' αρ. .../2023 Διακήρυξη, προκήρυξε ανοικτό δημόσιο ηλεκτρονικό διαγωνισμό για την ανάθεση σύμβασης παροχής υπηρεσιών με αντικείμενο την «... 2023-2025» με διάρκεια σύμβασης δώδεκα (12) μήνες, εκτιμώμενη αξία 287.950,00€ (πλέον ΦΠΑ 24%) και κριτήριο ανάθεσης την πλέον συμφέρουσα από οικονομική άποψη προσφορά, βάσει τιμής. Η ως άνω Διακήρυξη αναρτήθηκε στο Κεντρικό Ηλεκτρονικό Μητρώο Δημοσίων Συμβάσεων (Κ.Η.Μ.ΔΗ.Σ.) στις 28.08.2023 με Α.Δ.Α.Μ. ... καθώς και στη διαδικτυακή πύλη του ΕΣΗΔΗΣ, όπου έλαβε συστημικό αριθμό ... . Στον εν λόγω διαγωνισμό συμμετείχαν η προσφεύγουσα, ο παρεμβαίνων και η εταιρία με την επωνυμία «...». Η προσφορά της προσφεύγουσας έγινε δεκτή και κατετάγη τρίτη στη σειρά μειοδοσίας, μετά τον παρεμβαίνοντα και την ανωτέρω εταιρία, όπως τούτο αποτυπώνεται στο 1ο πρακτικό της Επιτροπής Διενέργειας που εγκρίθηκε με την υπ' αρ .../2023 απόφαση του Αναθέτοντος Φορέα, δυνάμει του οποίου ο παρεμβαίνων αναδείχθηκε προσωρινός ανάδοχος. Ακολούθως, εκδόθηκε η υπ' αρ. .../2023 του ίδιου ως άνω οργάνου, με την οποία εγκρίθηκε το 2ο πρακτικό της Επιτροπής Διενέργειας και αναδείχθηκε ο παρεμβαίνων οριστικός ανάδοχος.

3. Επειδή, ο ένδικος διαγωνισμός, ως εκ του αντικειμένου του και της προϋπολογισθείσας δαπάνης, εμπίπτει στο πεδίο εφαρμογής του ν. 4412/2016 (Α' 147) και η ένδικη διαφορά διέπεται από τις διατάξεις του Βιβλίου IV αυτού, περί έννομης προστασίας κατά τη σύναψη δημοσίων συμβάσεων.

4. Επειδή, η υπό κρίση προδικαστική προσφυγή ασκείται εμπροθέσμως και εν γένει παραδεκτώς μόνο κατά της υπ' αρ. .../2023 απόφασης του Διοικητικού Συμβουλίου του Αναθέτοντος Φορέα, δοθέντος ότι αυτή, ως η κατακυρωτική απόφαση, ενσωματώνει όλες τις προηγούμενες εκδοθείσες, είναι, δε, η μόνη παραδεκτώς προσβαλλόμενη. Απορρίπτεται ο ισχυρισμός του Αναθέτοντος Φορέα ότι η προσφεύγουσα τυγχάνει τρίτη στη σειρά μειοδοσίας και άρα, δεδομένου ότι ο δεύτερος μειοδότης δεν αποκλείεται, δεν έχει έννομο συμφέρον να ασκήσει προδικαστική προσφυγή. Τούτο διότι, η προσφεύγουσα, ως προσφέρουσα της οποίας η προσφορά

Αριθμός απόφασης : 358/2024

κρίθηκε αποδεκτή στην επίμαχη διαγωνιστική διαδικασία, θεμελιώνει το έννομο συμφέρον της στη ζημία της από την (τυχόν) παράνομη συμμετοχή έτερων προσφερόντων, επιδιώκοντας ευλόγως να της ανατεθεί η συγκεκριμένη σύμβαση (...). Η δε σειρά κατάταξης δεν αποκλείει αυτόματα την ύπαρξη εννόμου συμφέροντος εκ μέρους οιαδήποτε συμμετέχοντος και μη οριστικώς αποκλεισθέντος, ως εν προκειμένω (ΔΕΦΑθηνών 848/2021). Περαιτέρω, απορριπτέος καθίσταται και ο ισχυρισμός περί έλλειψης νομιμοποίησης του υπογράφοντος την προδικαστική προσφυγή. Τούτο διότι, αφενός, ουδόλως η αναγραφή του ονόματος του υπογράφοντος στην ψηφιακή υπογραφή με λατινικούς χαρακτήρες (...) γεννά ζήτημα ταυτοπροσωπίας με το ίδιο όνομα αναγραφέν με ελληνικούς χαρακτήρες (...). Περαιτέρω, ως Πρόεδρος και Διευθύνων Σύμβουλος της προσφεύγουσας, όπως, εξάλλου, τούτο προκύπτει από το προσκομισθέν με το υπόμνημά της «ΑΝΑΛΥΤΙΚΟ ΠΙΣΤΟΠΟΙΗΤΙΚΟ ΕΚΠΡΟΣΩΠΗΣΗΣ» υπ' αρ. πρωτ. .../08.01.2024, ο ανωτέρω την εκπροσωπεί ως εξής: «Ο Πρόεδρος και Διευθύνων Σύμβουλος ... θα εκπροσωπεί και θα δεσμεύει την εταιρεία με την υπογραφή του κάτω από την εταιρική επωνυμία για πράξεις της εταιρείας έναντι δημοσίων υπηρεσιών και οργανισμών, των τραπεζών και εν γένει όλων των διοικητικών οργανισμών που αφορούν τις συναλλαγές με την εταιρεία και σε περίπτωση απουσίας του θα τον εκπροσωπεί η Αντιπρόεδρος Δ.Σ. της εταιρείας κα ... ». Όπως προκύπτει από το υποβληθέν ΕΕΕΣ της, ο ανωτέρω είχε δηλωθεί ως εκπρόσωπός της, υπό την ιδιότητα του ως «Πρόεδρος & Δ/νων Σύμβουλος σύμφωνα με την αρ. πρωτ. ... – 20/05/2021 ΑΝΑΚΟΙΝΩΣΗ ΓΕΜΗ και σύμφωνα με το υπ' αριθμ. ... /12-09-2023 πρακτικό Δ.Σ. περί έγκρισης συμμετοχής στον διαγωνισμό» (βλ. αρχείο με τίτλο «...pdf» εντός του φακέλου «2.4.3.1 ΔΙΚΑΙΟΛΟΓΗΤΙΚΑ ΣΥΜΜΕΤΟΧΗΣ», σελ. 4/15). Συναφώς, εφόσον ο ανωτέρω εκπροσωπεί την προσφεύγουσα στον συγκεκριμένο διαγωνισμό, ενδεικτικά, υπογράφοντας τα απαιτούμενα δικαιολογητικά έγγραφα, η σχετική εντολή που δόθηκε σε αυτόν εμπεριέχει και ό,τι άλλο συναφές απαιτείται σχετικά με την συμμετοχή της εταιρίας στον διαγωνισμό, συμπεριλαμβανομένης της εξουσίας να ασκεί προδικαστική προσφυγή. Τούτο διότι, η λέξη «συναλλαγή», ως ανωτέρω περιλαμβάνεται στο καταστατικό της,

Αριθμός απόφασης : 358/2024

δεν προκύπτει ότι αφορά στην εν στενή εννοία, ήτοι αφορώσα αποκλειστικά και μόνον εμπορικές συναλλαγές, αλλά στην εν ευρεία εννοία του σχετικού όρου, που εμπεριέχει και την υποβολή προσφοράς στον διαγωνισμό, αλλά και την άσκηση προσφυγής, μέσω της οποίας αποσκοπεί στην, εν τέλει, ανάθεση σε αυτήν της σύμβασης. Ενόψει των ανωτέρω γενόμενων δεκτών, δεν απαιτείται να υφίσταται ειδική εντολή για την άσκηση της προδικαστικής προσφυγής, δοθέντος ότι υφίσταται ήδη σχετική εντολή προς αυτόν, κατά το καταστατικό, ως παραπάνω εκτέθηκε (πρβλ. ΔΕφΑθηνών 355/2022, πρβλ. ΣτΕ 1187/2020, 485/2010, ΕΑ ΣτΕ 818/2008, 9/2004).

5. Επειδή, η Αναθέτουσα Αρχή κοινοποίησε νομίμως την προδικαστική προσφυγή στις 02.01.2024 προς τους ενδιαφερόμενους.

6. Επειδή, σε συνέχεια της προηγούμενης σκέψης, ο παρεμβαίνων άσκησε στις 12.01.2024 παρέμβαση εμπροθέσμως και εν γένει παραδεκτώς, ως έχων αναδειχθεί οριστικός ανάδοχος, δυνάμει της προσβαλλόμενης.

7. Επειδή, η διακήρυξη αποτελεί το κανονιστικό πλαίσιο του διαγωνισμού (Ε.Α. ΣτΕ 352/2016) και ως κανονιστική πράξη, δεσμεύει με τους όρους της, τόσο τους τρίτους προς τους οποίους απευθύνεται, όσο και το ίδιο το νομικό πρόσωπο που προκηρύσσει τον σχετικό διαγωνισμό, το οποίο υποχρεούται εφεξής και μέχρι τέλους της διαδικασίας του διαγωνισμού να εφαρμόζει τα όσα ορίζονται σε αυτή (βλ. ΣτΕ 1217/2018, 2434/2017, 2551/2013, 2635/2009, Ε.Α. ΣτΕ 15/2021, 241/2020, 352/2016, Πράξεις VI Τμήματος ΕλΣυν 181/2006, 31/2003, 105/2003, 294/2010, 224, 78/2007, 19/2005 κ.ά.). Ταυτόχρονα, επιβάλλεται να προσδιορίζονται επακριβώς σε αυτήν τα προς συμμετοχή στον διαγωνισμό απαιτούμενα προσόντα και τα υποβλητέα, κατά την κατάθεση της προσφοράς δικαιολογητικά και λοιπά στοιχεία. Άλλωστε, η αρχή της δεσμευτικότητας της διακήρυξης κατοχυρώνεται και στο ενωσιακό δίκαιο, αφού κάθε απόκλιση από τους όρους αυτής αποτελεί παραβίαση της αρχής της ισότητας των διαγωνιζομένων (βλ. Πράξη VI Τμήματος ΕλΣυν 70/2006). Σκοπός της ενιαίας εφαρμογής των όρων της διακήρυξης και της τήρησης των αρχών της ίσης μεταχείρισης και της διαφάνειας, είναι η διαμόρφωση ενός ασφαλούς δικαιοκτικού πλαισίου, εντός του οποίου θα διεξαχθεί ο διαγωνισμός και η αποφυγή αδικαιολόγητων

Αριθμός απόφασης : 358/2024

αιφνιδιασμών των εν δυνάμει υποψηφίων, οι οποίοι σε κάθε στάδιο της διαγωνιστικής διαδικασίας θα εκκινούν από μία κοινή αφετηρία, θα γνωρίζουν εκ των προτέρων ασφαλώς και με ακρίβεια τις προβλεπόμενες διαδικασίες και θα έχουν ίσες ευκαιρίες συμμετοχής, σύμφωνα με την αρχή της αναλογικότητας. Όπως, δε, παγίως γίνεται δεκτό, οι αρχές της διαφάνειας και της ίσης μεταχείρισης στους δημόσιους διαγωνισμούς επιτάσσουν στις αναθέτουσες αρχές να διατυπώνουν τους όρους διεξαγωγής της διαδικασίας ανάθεσης στην προκήρυξη του διαγωνισμού με σαφήνεια, ακρίβεια και χωρίς αμφισημία, κατά τρόπο ώστε αφενός να παρέχουν σε όλους τους ευλόγως ενημερωμένους και επιδεικνύοντες τη συνήθη επιμέλεια διαγωνιζομένου τη δυνατότητα να κατανοούν το ακριβές περιεχόμενο των όρων αυτών και να τους ερμηνεύουν με τον ίδιο τρόπο, αφετέρου, να καθιστούν δυνατό τον αποτελεσματικό έλεγχο του αν οι προσφορές των υποψηφίων ανταποκρίνονται στα τιθέμενα κριτήρια (Ε.Σ Κλ.Ε 157/2017, Τμ. VI 2452/2012, 1643/2014, 6869/2015, 261/2017, βλ. και ΔΕΚ απόφαση της 18.10.2001, C-19/2000, SIAC Construcion Ltd, σκέψεις 41 έως 44, απόφαση της 29.4.2004, C-496/1999 Επιτροπή κατά CAS Succhi di Frutta, σκέψη 111, απόφαση της 10.5.2012, C-368/10, Επιτροπή κατά Κάτω Χωρών σκ. 109 επ.).

8. Επειδή, στο ν. 4412/2016 «Δημόσιες Συμβάσεις Έργων, Προμηθειών και Υπηρεσιών (προσαρμογή στις Οδηγίες 2014/24/ΕΕ και 2014/25/ΕΕ), ορίζεται, στο άρθρο 73 ότι: «...4. Οι αναθέτουσες αρχές μπορούν να αποκλείουν από τη συμμετοχή σε διαδικασία σύναψης δημόσιας σύμβασης οποιονδήποτε οικονομικό φορέα σε οποιαδήποτε από τις ακόλουθες καταστάσεις: α) (...) ζ) εάν ο οικονομικός φορέας έχει κριθεί ένοχος εκ προθέσεως σοβαρών απατηλών δηλώσεων, κατά την παροχή των πληροφοριών που απαιτούνται για την εξακρίβωση της απουσίας των λόγων αποκλεισμού ή την πλήρωση των κριτηρίων επιλογής, έχει αποκρύψει τις πληροφορίες αυτές ή δεν είναι σε θέση να προσκομίσει τα δικαιολογητικά που απαιτούνται κατ' εφαρμογή του άρθρου 79, περί Ευρωπαϊκού Ενιαίου Εγγράφου Σύμβασης (...) 6. (...) Σε οποιοδήποτε χρονικό σημείο κατά τη διάρκεια της διαδικασίας σύναψης σύμβασης, οι αναθέτουσες αρχές μπορούν να αποκλείουν οικονομικό φορέα, όταν αποδεικνύεται ότι ο εν λόγω

Αριθμός απόφασης : 358/2024

οικονομικός φορέας βρίσκεται λόγω πράξεων ή παραλείψεων αυτού είτε πριν είτε κατά τη διάρκεια της διαδικασίας ανάθεσης, σε μία από τις περιπτώσεις της παρ. 4», στο άρ. 79 του ίδιου νόμου ορίζεται ότι: «1. Κατά την υποβολή αιτήσεων συμμετοχής ή κατά την υποβολή προσφορών στις διαδικασίες σύναψης δημόσιων συμβάσεων, πλην της απευθείας ανάθεσης των άρθρων 118 και 328, οι αναθέτουσες αρχές δέχονται το Ευρωπαϊκό Ενιαίο Έγγραφο Σύμβασης (ΕΕΕΣ), το οποίο ισοδυναμεί με ενημερωμένη υπεύθυνη δήλωση, με τις συνέπειες του ν. 1599/1986 (Α' 75), ως προκαταρκτική απόδειξη προς αντικατάσταση των πιστοποιητικών που εκδίδουν δημόσιες αρχές ή τρίτα μέρη, επιβεβαιώνοντας ότι ο εν λόγω οικονομικός φορέας πληροί τις ακόλουθες προϋποθέσεις: α) δεν βρίσκεται σε μία από τις καταστάσεις των άρθρων 73, περί λόγων αποκλεισμού, και 74, περί αποκλεισμού οικονομικού φορέα από δημόσιες συμβάσεις, για τις οποίες οι οικονομικοί φορείς αποκλείονται ή μπορούν να αποκλεισθούν, β) πληροί τα σχετικά κριτήρια επιλογής, τα οποία έχουν καθορισθεί σύμφωνα με τα άρθρα 75, περί κριτηρίων επιλογής, 76, περί κριτηρίων επιλογής σε διαδικασίες σύναψης δημόσιας σύμβασης έργου και 77, περί κριτηρίων επιλογής σε διαδικασίες σύναψης δημόσιας σύμβασης μελέτης ή παροχής τεχνικών και λοιπών συναφών επιστημονικών υπηρεσιών, και γ) τηρεί τους αντικειμενικούς κανόνες και τα κριτήρια που έχουν καθορισθεί σύμφωνα με το άρθρο 84, περί περιορισμού του αριθμού των πληρούντων τα κριτήρια επιλογής υποψηφίων που καλούνται να συμμετάσχουν στη διαδικασία ανάθεσης σύμβασης (...) Το ΕΕΕΣ αποτελείται από επίσημη δήλωση του οικονομικού φορέα ότι ο σχετικός λόγος αποκλεισμού δεν ισχύει και/ή ότι πληρούται το σχετικό κριτήριο επιλογής και παρέχει τις κατάλληλες πληροφορίες, όπως απαιτείται από την αναθέτουσα αρχή. Το ΕΕΕΣ προσδιορίζει τη δημόσια αρχή ή το τρίτο μέρος που είναι υπεύθυνο για την έκδοση των σχετικών δικαιολογητικών και περιλαμβάνει επίσημη δήλωση ότι ο οικονομικός φορέας θα είναι σε θέση, εφόσον του ζητηθεί και χωρίς καθυστέρηση, να προσκομίσει τα εν λόγω δικαιολογητικά. (...) 3. Το ΕΕΕΣ καταρτίζεται βάσει του τυποποιημένου εντύπου του Παραρτήματος 2 του Εκτελεστικού Κανονισμού (ΕΕ) 2016/7 της Επιτροπής της 5ης Ιανουαρίου 2016 για την καθιέρωση του τυποποιημένου εντύπου για το Ευρωπαϊκό Ενιαίο

Έγγραφο Προμήθειας (L 3), και παρέχεται αποκλειστικά σε ηλεκτρονική μορφή. (...) 9. Ο οικονομικός φορέας δύναται να διευκρινίζει τις δηλώσεις και πληροφορίες που παρέχει στο ΕΕΕΣ με συνοδευτική δήλωση, την οποία υποβάλλει μαζί με το ΕΕΕΣ (...), στο άρθρο 83 «Επίσημοι κατάλογοι εγκεκριμένων οικονομικών φορέων και πιστοποίηση από οργανισμούς δημοσίου ή ιδιωτικού δικαίου» προβλέπεται ότι: «1. Η λειτουργία όλων των επίσημων καταλόγων εγκεκριμένων εργοληπτών, προμηθευτών ή παροχών υπηρεσιών, συμπεριλαμβανομένων των μελετητών, που προβλέπονται από τις εκάστοτε ισχύουσες εθνικές διατάξεις ή/και η πιστοποίηση από οργανισμούς πιστοποίησης που συμμορφώνονται με τα ευρωπαϊκά πρότυπα πιστοποίησης, κατά την έννοια του Παραρτήματος VII του Προσαρτήματος Α', διέπεται από τις διατάξεις του παρόντος άρθρου. 2. ....», στο άρθρο 91 «Λόγοι απόρριψης προσφορών» ότι: «1. Η αναθέτουσα αρχή με βάση τα αποτελέσματα του ελέγχου και της αξιολόγησης των προσφορών, απορρίπτει, σε κάθε περίπτωση, προσφορά: α) Η οποία αποκλίνει από τα άρθρα 92 έως 100, και 102 έως 104 ή υποβλήθηκε κατά παράβαση των απαράβατων όρων περί σύνταξης και υποβολής της προσφοράς, όπως οι όροι αυτοί ορίζονται στα έγγραφα της σύμβασης. β) Η οποία περιέχει ατέλειες, ελλείψεις, ασάφειες ή σφάλματα, εφόσον αυτά δεν επιδέχονται συμπλήρωση ή διόρθωση ή, εφόσον επιδέχονται συμπλήρωση ή διόρθωση, δεν έχουν αποκατασταθεί κατά την αποσαφήνιση και τη συμπλήρωση της, σύμφωνα με το άρθρο 102....» και στο άρθρο 103 του ν. 4412/2016 «Πρόσκληση για υποβολή δικαιολογητικών» προβλέπεται ότι «Πέραν των οριζόμενων στις παρ. 3 και 4 του άρθρου 79, περί Ευρωπαϊκού Ενιαίου Εγγράφου Σύμβασης, και στο άρθρο 93, περί περιεχομένου φακέλου «Δικαιολογητικά συμμετοχής», ισχύουν και τα ακόλουθα: 1. Μετά από την αξιολόγηση των προσφορών, η αναθέτουσα αρχή ειδοποιεί εγγράφως τον προσφέροντα, στον οποίο πρόκειται να γίνει η κατακύρωση («προσωρινό ανάδοχο»), να υποβάλει εντός προθεσμίας δέκα (10) ημερών από την κοινοποίηση της σχετικής έγγραφης ειδοποίησης σε αυτόν, τα αποδεικτικά έγγραφα νομιμοποίησης και τα πρωτότυπα ή αντίγραφα που εκδίδονται σύμφωνα με το άρθρο 11 του ν. 2690/1999 (Α' 74), όλων των δικαιολογητικών του άρθρου 80, όπως καθορίζονται ειδικότερα στα έγγραφα

Αριθμός απόφασης : 358/2024

της σύμβασης, ως αποδεικτικά στοιχεία για τη μη συνδρομή των λόγων αποκλεισμού των άρθρων 73, περί λόγων αποκλεισμού, και 74, περί αποκλεισμού οικονομικού φορέα από δημόσιες συμβάσεις, καθώς και για την πλήρωση των κριτηρίων ποιοτικής επιλογής των άρθρων 75 έως 78. Τα δικαιολογητικά υποβάλλονται στην αναθέτουσα αρχή μέσω του ΕΣΗΔΗΣ. 2. Αν δεν προσκομισθούν τα παραπάνω δικαιολογητικά ή υπάρχουν ελλείψεις σε αυτά που υποβλήθηκαν, η αναθέτουσα αρχή καλεί τον προσωρινό ανάδοχο να προσκομίσει τα ελλείποντα δικαιολογητικά ή να συμπληρώσει τα ήδη υποβληθέντα, ή να παράσχει διευκρινήσεις με την έννοια του άρθρου 102, εντός δέκα (10) ημερών από την κοινοποίηση της σχετικής πρόσκλησης σε αυτόν. Αν ο προσωρινός ανάδοχος υποβάλλει αίτημα προς την αναθέτουσα αρχή για παράταση της ως άνω προθεσμίας, συνοδευόμενο από αποδεικτικά έγγραφα με τα οποία αποδεικνύεται ότι έχει αιτηθεί τη χορήγηση των δικαιολογητικών, η αναθέτουσα αρχή παρατείνει την προθεσμία υποβολής των δικαιολογητικών για όσο χρόνο απαιτηθεί για τη χορήγηση των δικαιολογητικών από τις αρμόδιες δημόσιες αρχές. Ο προσωρινός ανάδοχος μπορεί να αξιοποιεί τη δυνατότητα του προηγούμενου εδαφίου και εντός της προθεσμίας της πρόσκλησης της παρ. 1. Το παρόν εφαρμόζεται αναλόγως και όταν η αναθέτουσα αρχή ζητήσει την προσκόμιση των δικαιολογητικών κατά τη διαδικασία αξιολόγησης των προσφορών ή αιτήσεων συμμετοχής και πριν από το στάδιο κατακύρωσης, κατ' εφαρμογή του πρώτου εδαφίου της παρ. 5 του άρθρου 79, τηρουμένων των αρχών της ίσης μεταχείρισης και της διαφάνειας....». Σύμφωνα με το άρθρο 315 του ως άνω νόμου «Ειδικοί κανόνες διεξαγωγής διαδικασίας» «1. Η διεξαγωγή της διαδικασίας σύναψης σύμβασης (διαδικασία υποβολής, αποσφράγισης, αξιολόγησης προσφορών και αιτήσεων συμμετοχής, επιλογής συμμετεχόντων, υποβολής δικαιολογητικών κατακύρωσης και σύμβασης, καθορισμού προθεσμιών ολοκλήρωσης του συνόλου ή των επιμέρους διαδικασιών) πραγματοποιείται σύμφωνα με όσα ορίζονται στα άρθρα 92 έως 100, 103 και 104, αναλόγως εφαρμοζόμενα....». Στο άρθρο 1.3 «Συνοπτική Περιγραφή φυσικού και οικονομικού αντικείμενου της σύμβασης» της Διακήρυξης προβλέπεται ότι «Αντικείμενο της σύμβασης είναι : 1. την διαχείριση ιλύος που προέρχεται από

Αριθμός απόφασης : 358/2024

τον Βιολογικό Καθαρισμό της ... και η οποία περιλαμβάνει τα εξής στάδια: (α) συλλογή, (β) φόρτωση, (γ) Μεταφορά, (δ) Διάθεση – αξιοποίηση, με δική του ευθύνη και μέσα. Η ποσότητα λάσπης που παράγεται στην ... εκτιμάται σε 6.000,0 τόνους το χρόνο. Η ποσότητα λάσπης που παράγεται στην μονάδα αφυδάτωσης είναι 27 τόνοι/ημέρα 2. Την Παροχή Υπηρεσιών συλλογής και διαχείρισης εσχαρισμάτων (κωδ...) και άμμου (κωδ...) για ένα 12 μήνες. ... αφορά την διαχείριση 120 τόνων εσχαρισμάτων και άμμου συνολικά που προέρχονται από τις ... της ... (...), καθώς και διάθεση 7 κάδων κλειστών για την συλλογή των εσχαρισμάτων και της άμμου 3. Την διαχείριση λιπών και ελαίων (κωδ. Αποβλήτου...) σύμφωνα με τις απαιτήσεις της κείμενης νομοθεσίας για την διαχείριση λιπών-ελαίων στους τρεις βιολογικούς της ... (...). Η διαχείριση αυτή περιλαμβάνει την συλλογή, φόρτωση, μεταφορά και διάθεση/αξιοποίηση λιπών και ελαίων καθώς και την διάθεση 2 πλαστικών δεξαμενών αποθήκευσης λιπών (με προδιαγραφές σύμφωνες με την νομοθεσία)...». Στο άρθρο 2.2.6 «Τεχνική και επαγγελματική ικανότητα» της Διακήρυξης ορίζεται ότι «Όσον αφορά στην τεχνική και επαγγελματική ικανότητα για την παρούσα διαδικασία σύναψης σύμβασης, οι οικονομικοί φορείς θα πρέπει: - 2.2.6.1 Πιστοποιητικό εγγραφής και καταχώρησης της δραστηριότητας συλλογής-μεταφοράς της εταιρείας στο Ηλεκτρονικό Μητρώο αποβλήτων. 2.2.6.2 Υπεύθυνη δήλωση με γνήσιο της υπογραφής ότι: α. η καταχώρηση στο μητρώο αποβλήτων αφορά απόβλητα με κωδικό ... ». Σύμφωνα με το άρθρο 2.2.8 «Στήριξη στην ικανότητα τρίτων – Υπεργολαβία» της Διακήρυξης « 2.2.8.1. Στήριξη στην ικανότητα τρίτων Οι οικονομικοί φορείς μπορούν, όσον αφορά τα κριτήρια της οικονομικής και χρηματοοικονομικής επάρκειας (της παραγράφου 2.2.5) και τα σχετικά με την τεχνική και επαγγελματική ικανότητα (της παραγράφου 2.2.6), να στηρίζονται στις ικανότητες άλλων φορέων, ασχέτως της νομικής φύσης των δεσμών τους με αυτούς. Στην περίπτωση αυτή, αποδεικνύουν ότι θα έχουν στη διάθεσή τους τους αναγκαίους πόρους, με την προσκόμιση της σχετικής δέσμευσης των φορέων στην ικανότητα των οποίων στηρίζονται...». Σύμφωνα με το άρθρο 2.2.9 της Διακήρυξης «Το δικαίωμα συμμετοχής των οικονομικών φορέων και οι όροι και προϋποθέσεις συμμετοχής τους, όπως ορίζονται στις παραγράφους

Αριθμός απόφασης : 358/2024

2.2.1 έως 2.2.8, κρίνονται κατά την υποβολή της προσφοράς δια του ΕΕΕΣ κατά τα οριζόμενα στην παράγραφο 2.2.9.1, κατά την υποβολή των δικαιολογητικών της παραγράφου 2.2.9.2 και κατά τη σύναψη της σύμβασης δια της υπεύθυνης δήλωσης, της περ. δ' της παρ. 3 του άρθρου 105 του ν. 4412/2016...» και σύμφωνα με το άρθρο 2.2.9.1 αυτής «Προς προκαταρκτική απόδειξη ότι οι προσφέροντες οικονομικοί φορείς: α) δεν βρίσκονται σε μία από τις καταστάσεις της παραγράφου 2.2.3 και β) πληρούν τα σχετικά κριτήρια επιλογής των παραγράφων 2.2.4, 2.2.5, 2.2.6 και 2.2.7 της παρούσης, προσκομίζουν κατά την υποβολή της προσφοράς τους ως δικαιολογητικό συμμετοχής, το προβλεπόμενο από το άρθρο 79 παρ. 1 και 3 του ν. 4412/2016 Ευρωπαϊκό Ενιαίο Έγγραφο Σύμβασης (ΕΕΕΣ), σύμφωνα με το επισυναπτόμενο στην παρούσα Παράρτημα IV, το οποίο ισοδυναμεί με ενημερωμένη υπεύθυνη δήλωση, με τις συνέπειες του ν. 1599/1986. Το ΕΕΕΣ καταρτίζεται βάσει του τυποποιημένου εντύπου του Παραρτήματος 2 του Κανονισμού (ΕΕ) 2016/7 και συμπληρώνεται από τους προσφέροντες οικονομικούς φορείς σύμφωνα με τις οδηγίες του Παραρτήματος 1.... Β.9. Στην περίπτωση που οικονομικός φορέας επιθυμεί να στηριχθεί στις ικανότητες άλλων φορέων, σύμφωνα με την παράγραφο 2.2.8 για την απόδειξη ότι θα έχει στη διάθεσή του τους αναγκαίους πόρους, προσκομίζει, ιδίως, σχετική έγγραφη δέσμευση των φορέων αυτών για τον σκοπό αυτό. Ειδικότερα, προσκομίζεται έγγραφο (συμφωνητικό ή σε περίπτωση νομικού προσώπου απόφαση του αρμοδίου οργάνου διοίκησης αυτού ή σε περίπτωση φυσικού προσώπου υπεύθυνη δήλωση), δυνάμει του οποίου αμφότεροι, διαγωνιζόμενος οικονομικός φορέας και τρίτος φορέας, εγκρίνουν τη μεταξύ τους συνεργασία για την κατά περίπτωση παροχή προς τον διαγωνιζόμενο της χρηματοοικονομικής ή/και τεχνικής ή/και επαγγελματικής ικανότητας του φορέα, ώστε αυτή να είναι στη διάθεση του διαγωνιζόμενου για την εκτέλεση της Σύμβασης. Η σχετική αναφορά θα πρέπει να είναι λεπτομερής και να αναφέρει κατ' ελάχιστον τους συγκεκριμένους πόρους που θα είναι διαθέσιμοι για την εκτέλεση της σύμβασης και τον τρόπο δια του οποίου θα χρησιμοποιηθούν αυτοί για την εκτέλεση της σύμβασης. Ο τρίτος θα δεσμεύεται ρητά ότι θα διαθέσει στον διαγωνιζόμενο τους συγκεκριμένους

Αριθμός απόφασης : 358/2024

πόρους κατά τη διάρκεια της σύμβασης και ο διαγωνιζόμενος ότι θα κάνει χρήση αυτών σε περίπτωση που του ανατεθεί η σύμβαση.». Στο άρθρο 2.4.3.1 «Δικαιολογητικά Συμμετοχής» της Διακήρυξης ορίζεται ότι «Τα στοιχεία και δικαιολογητικά για την συμμετοχή των προσφερόντων στη διαγωνιστική διαδικασία περιλαμβάνουν με ποινή αποκλεισμού τα ακόλουθα υπό α και β στοιχεία: α) το Ευρωπαϊκό Ενιαίο Έγγραφο Σύμβασης (ΕΕΕΣ), όπως προβλέπεται στις παρ. 1 και 3 του άρθρου 79 του ν. 4412/2016 και τη συνοδευτική υπεύθυνη δήλωση με την οποία ο οικονομικός φορέας δύναται να διευκρινίζει τις πληροφορίες που παρέχει με το ΕΕΕΣ σύμφωνα με την παρ. 9 του ίδιου άρθρου, β) την εγγύηση συμμετοχής, όπως προβλέπεται στο άρθρο 72 του Ν.4412/2016 και τις παραγράφους 2.1.5 και 2.2.2 αντίστοιχα της παρούσας διακήρυξης. Οι προσφέροντες συμπληρώνουν το σχετικό υπόδειγμα ΕΕΕΣ, το οποίο αποτελεί αναπόσπαστο μέρος της παρούσας διακήρυξης ως Παράρτημα αυτής. Η συμπλήρωσή του δύναται να πραγματοποιηθεί με χρήση του υποσυστήματος ..., προσβάσιμου μέσω της Διαδικτυακής Πύλης (www...gr) του ΟΠΣ ΕΣΗΔΗΣ, ή άλλης σχετικής συμβατής πλατφόρμας υπηρεσιών διαχείρισης ηλεκτρονικών ΕΕΕΣ. Οι Οικονομικοί Φορείς δύναται για αυτό το σκοπό να αξιοποιήσουν το αντίστοιχο ηλεκτρονικό αρχείο με μορφότυπο ... που αποτελεί επικουρικό στοιχείο των εγγράφων της σύμβασης. Το συμπληρωμένο από τον Οικονομικό Φορέα ΕΕΕΣ, καθώς και η τυχόν συνοδευτική αυτού υπεύθυνη δήλωση, υποβάλλονται σύμφωνα με την περίπτωση δ' της παραγράφου 2.4.2.5 της παρούσας, σε ψηφιακά υπογεγραμμένο ηλεκτρονικό αρχείο με μορφότυπο PDF.». Στο άρθρο 2.4.6 «Λόγοι απόρριψης προσφορών» της Διακήρυξης προβλέπεται ότι «Ο αναθέτων φορέας με βάση τα αποτελέσματα του ελέγχου και της αξιολόγησης των προσφορών, απορρίπτει, σε κάθε περίπτωση, προσφορά:... β) η οποία περιέχει ατελείς, ελλείψεις, ασαφείς ή λανθασμένες πληροφορίες ή τεκμηρίωση, συμπεριλαμβανομένων των πληροφοριών που περιέχονται στο ΕΕΕΣ, εφόσον αυτές δεν επιδέχονται συμπλήρωσης, διόρθωσης, αποσαφήνισης ή διευκρίνισης ή, εφόσον επιδέχονται, δεν έχουν αποκατασταθεί από τον προσφέροντα, εντός της προκαθορισμένης προθεσμίας, σύμφωνα το άρθρο 102 του ν. 4412/2016 και την παρ. 3.1.2.1 της παρούσας διακήρυξης,...». Στο

άρθρο «Πρόσκληση υποβολής δικαιολογητικών προσωρινού αναδόχου - Δικαιολογητικά προσωρινού αναδόχου» προβλέπεται ότι «...Μετά την αξιολόγηση των προσφορών, Ο Αναθέτων Φορέας αποστέλλει σχετική ηλεκτρονική πρόσκληση στον προσφέροντα, στον οποίο πρόκειται να γίνει η κατακύρωση («προσωρινό ανάδοχο»), μέσω της λειτουργικότητας της «Επικοινωνίας» του ηλεκτρονικού διαγωνισμού στο ΕΣΗΔΗΣ και τον καλεί να υποβάλει εντός προθεσμίας δέκα (10) ημερών από την κοινοποίηση της σχετικής έγγραφης ειδοποίησης σε αυτόν, τα αποδεικτικά έγγραφα νομιμοποίησης και τα πρωτότυπα ή αντίγραφα όλων των δικαιολογητικών που περιγράφονται στην παράγραφο 2.2.9.2. της παρούσας διακήρυξης, ως αποδεικτικά στοιχεία για τη μη συνδρομή των λόγων αποκλεισμού της παραγράφου 2.2.3 της διακήρυξης, καθώς και για την πλήρωση των κριτηρίων ποιοτικής επιλογής των παραγράφων 2.2.4 - 2.2.8 αυτής. ...Αν δεν προσκομισθούν τα παραπάνω δικαιολογητικά ή υπάρχουν ελλείψεις σε αυτά που υποβλήθηκαν, Ο Αναθέτων Φορέας καλεί τον προσωρινό ανάδοχο να προσκομίσει τα ελλείποντα δικαιολογητικά ή να συμπληρώσει τα ήδη υποβληθέντα ή να παράσχει διευκρινήσεις, με την έννοια του άρθρου 102 του ν. 4412/2016, εντός δέκα (10) ημερών από την κοινοποίηση της σχετικής πρόσκλησης σε αυτόν....».

9. Επειδή, με τον πρώτο λόγο της υπό κρίση προδικαστικής προσφυγής, η προσφεύγουσα υποστηρίζει πως ο παρεμβαίνων που, ως ημεδαπή ατομική επιχείρηση παροχής υπηρεσιών, δεν είναι εγγεγραμμένος σε επίσημο κατάλογο απάντησε (ανακριβώς) θετικά στο ερώτημα αν ο οικονομικός φορέας (ΟΦ) «είναι εγγεγραμμένος σε Εθνικό Σύστημα (προ) Επιλογής» και ειδικότερα αν «Κατά περίπτωση, ο οικονομικός φορέας είναι εγγεγραμμένος σε επίσημο κατάλογο εγκεκριμένων οικονομικών φορέων ή διαθέτει ισοδύναμο πιστοποιητικό [π.χ. βάσει εθνικού συστήματος (προ) επιλογής]», με αποτέλεσμα να εμφανιστεί το περαιτέρω ερώτημα περί του αν «η εγγραφή ή η πιστοποίηση καλύπτει όλα τα απαιτούμενα κριτήρια επιλογής», στο οποίο, επίσης, δόθηκε (ανακριβής) θετική απάντηση. Εξ άλλου, η εσφαλμένη απάντηση του αναδόχου περί εγγραφής του σε επίσημο κατάλογο είχε ως αποτέλεσμα να μην εμφανιστεί και να μην απαντηθεί το

Αριθμός απόφασης : 358/2024

ερώτημα περί του αν θα είναι σε θέση να προσκομίσει βεβαιώσεις φορολογικής και ασφαλιστικής ενημερότητας. Τα ανωτέρω σφάλματα υποστηρίζει πως καθιστούν, κατά δεσμία αρμοδιότητα, απορριπτέα την επίμαχη προσφορά, χωρίς να υπάρχει δυνατότητα διασώσεώς της με την διαδικασία του άρθρου 102 του Ν 4412/2016. Ο Αναθέτων Φορέας, με τις εμπροθέσμως κατατεθείσες υπ' αρ. πρωτ. .../11-1-2024 απόψεις του υποστηρίζει ότι ο παρεμβαίνων ανέφερε – δήλωσε εαυτόν σαν εγκεκριμένο οικονομικό φορέα από το ... με αριθμό ΓΕΜΗ: ... στο ΕΕΕΣ θεωρώντας προφανώς ότι η «εγγραφή ή η πιστοποίηση καλύπτει όλα τα απαιτούμενα κριτήρια επιλογής», υποστηρίζει, δε, ότι τούτο δηλώθηκε εκ παραδρομής, χωρίς όμως τούτο να συνεπάγεται αποκλεισμό του μειοδότη, διότι δεν αποτελεί κριτήριο απόρριψης της προσφοράς του, ούτε έγινε με σκοπό να μην απαντηθεί το ερώτημα του ΕΕΕΣ ότι «Ο οικονομικός φορέας θα είναι σε θέση να προσκομίσει βεβαίωση πληρωμής εισφορών κοινωνικής ασφάλισης και φόρων». Επιπλέον, ισχυρίζεται πως, σε άλλο σημείο του ΕΕΕΣ, μέρος IIIB δηλώνεται ότι δεν υπάρχουν ανεκπλήρωτες φορολογικές ή ασφαλιστικές υποχρεώσεις, ενώ παράλληλα προσκομίζονται (κατατίθενται στα δικαιολογητικά) και η φορολογική και η ασφαλιστική ενημερότητα, τα οποία κατατίθενται και εκ νέου στα δικαιολογητικά του προσωρινού αναδόχου. Ο παρεμβαίνων ισχυρίζεται πως εκ παραδρομής ετέθη καταφατική απάντηση στο ως άνω ερώτημα της Ενότητας Α του Μέρους II του υποβληθέντος ΕΕΕΣ του και πως, παρά ταύτα, στο Μέρος III και δη στην Ενότητα Β αυτού, αναφορικά με τους λόγους αποκλεισμού, απάντησε αρνητικά στο ερώτημα εάν έχει ανεκπλήρωτες υποχρεώσεις ως προς την καταβολή φόρων και εισφορών κοινωνικής ασφάλισης, δηλώνοντας ότι η σχετική τεκμηρίωση διατίθεται ηλεκτρονικά, ως αναφέρει ότι προκύπτει και από τα εν ισχύ κατά τον χρόνο υποβολής της προσφοράς του υπ' αριθ. ... και ... αποδεικτικά ασφαλιστικής και φορολογικής ενημερότητας αντιστοίχως, που προσκομίζει με την παρέμβασή του. Συναφώς, ισχυρίζεται πως, σε κάθε περίπτωση, από την παραπάνω δήλωσή του στο Μέρος III – Ενότητα Β του υποβληθέντος ΕΕΕΣ, συνάγεται ότι δεν έχει ανεκπλήρωτες υποχρεώσεις ως προς την καταβολή φόρων και εισφορών κοινωνικής ασφάλισης και ως εκ τούτου έχει

Αριθμός απόφασης : 358/2024

δεσμευθεί προαποδεικτικώς περί της εκπλήρωσης των φορολογικών και ασφαλιστικών του υποχρεώσεων. Περαιτέρω, αναφέρει πως η εκ παραδρομής τεθείσα καταφατική απάντηση στο οικείο πεδίο περί εγγραφής στον επίσημο κατάλογο συνιστά επουσιώδη πλημμέλεια (εάν ήθελε θεωρηθεί ότι υφίσταται), που δύναται να θεραπευθεί με παραδεκτές διορθώσεις/διευκρινίσεις κατόπιν κλήσης του, χωρίς η επίμαχη διόρθωση/διευκρίνιση να συνιστά ουσιώδη τροποποίηση εγγράφου (ΕΕΕΣ). Η προσφεύγουσα, με το εμπροθέσμως κατατεθέν υπόμνημά της, υποστηρίζει πως παγίως, νομολογείται, ότι η παράλειψη απάντησης σε συγκεκριμένο ερώτημα του ΕΕΕΣ δεν μπορεί να καλυφθεί από άλλες απαντήσεις που έδωσε ο διαγωνιζόμενος σε άλλα (έστω και παρεμφερή) ερωτήματα, που περιλαμβάνονται σε διαφορετικά μέρη του εν λόγω εντύπου. Περαιτέρω, ισχυρίζεται πως είναι αβάσιμος ο ισχυρισμός ότι οι φορολογικές και ασφαλιστικές ενημερότητες του αναδόχου προσκομίστηκαν στο στάδιο της υποβολής των δικαιολογητικών κατακύρωσης καθόσον, κατά παγία νομολογία, «η παράλειψη απάντησης σε κρίσιμο ερώτημα του ΕΕΕΣ δεν αναπληρώνεται από δικαιολογητικά που προσκομίζει μόνο ο προσωρινός μειοδότης και μάλιστα κατά το επόμενο χρονικά στάδιο των δικαιολογητικών κατακύρωσης, διότι η προσκόμιση του ΕΕΕΣ ως προαποδεικτικού μέσου καθιερώνεται ως αυτοτελής διακριτή υποχρέωση των διαγωνιζόμενων κατά το στάδιο υποβολής της προσφοράς τους».

10. Επειδή, επί του πρώτου λόγου, λεκτέα τα εξής: Από τις εκτεθείσες διατάξεις στη σκέψη 8 της παρούσας, προκύπτει ότι οι οικονομικοί φορείς είναι υποχρεωμένοι να υποβάλουν συμπληρωμένο το ΕΕΕΣ, το οποίο αποτελεί ουσιώδες δικαιολογητικό συμμετοχής στον διαγωνισμό, επέχει θέση υπεύθυνης δηλώσεως και λειτουργεί ως προκαταρκτική απόδειξη ότι ο οικονομικός φορέας που το έχει υποβάλει πληροί τις προϋποθέσεις συμμετοχής που καθορίζονται από τη διακήρυξη και δεν συντρέχουν στο πρόσωπό του οι κατά περίπτωση προβλεπόμενοι λόγοι αποκλεισμού. Ειδικότερα, οι διαγωνιζόμενοι υποχρεούνται να παράσχουν όλες τις αναγκαίες πληροφορίες, δηλώνοντας τα σχετικά πραγματικά γεγονότα και στοιχεία που εμπíπτουν στους λόγους αποκλεισμού, προκειμένου η αναθέτουσα αρχή να

Αριθμός απόφασης : 358/2024

διαπιστώσει εν τέλει, αν συντρέχει ή όχι λόγος αποκλεισμού τους από την τρέχουσα διαγωνιστική διαδικασία (πρβλ. ΕΑ ΣΤΕ 204/2019 σκ.16, 40/2019 σκ. 17). Όπως τούτο αναφέρεται και στην υπ' αρ. 23 με αρ. πρωτ. 949/13.02.2018 Οδηγία της ΕΑΑΔΗΣΥ (Απόφαση 3/24-01-2018 της Ενιαίας Ανεξάρτητης Αρχής Δημοσίων Συμβάσεων), «ως προς τις διαδικασίες συμβάσεων προμηθειών, γενικών υπηρεσιών, εκπόνησης μελετών και παροχής τεχνικών και λοιπών συναφών επιστημονικών υπηρεσιών, δεν υφίσταται επί του παρόντος εθνικός επίσημος κατάλογος του άρθρου 83 του ν. 4412/2016. Σημειώνεται, περαιτέρω, ότι το Γ.Ε.ΜΗ δεν συνιστά επίσημο κατάλογο, κατά τις διατάξεις του ίδιου άρθρου, και, κατά συνέπεια, δεν συμπληρώνεται από τους οικονομικούς φορείς στο εν λόγω πεδίο. ... Κατά συνέπεια, μόνο εφόσον ο οικονομικός φορέας είναι εγγεγραμμένος κατά τα ανωτέρω, σε επίσημο κατάλογο, συμπληρώνει, πέρα από την ένδειξη «ΝΑΙ» τα στοιχεία α έως ε που παρέχονται στο αμέσως ακόλουθο πεδίο...». Εν προκειμένω, ο παρεμβαίνων στο οικείο πεδίο του Μέρους II: Πληροφορίες σχετικά με τον οικονομικό φορέα του ΕΕΕΣ του δήλωσε «Ο ΟΦ είναι εγγεγραμμένος σε Εθνικό Σύστημα (Προ)Επιλογής Κατά περίπτωση, ο οικονομικός φορέας είναι εγγεγραμμένος σε επίσημο κατάλογο εγκεκριμένων οικονομικών φορέων ή διαθέτει ισοδύναμο πιστοποιητικό [π.χ. βάσει εθνικού συστήματος (προ)επιλογής]; Απάντηση: Ναι Αναφέρετε την ονομασία του καταλόγου ή του πιστοποιητικού και τον σχετικό αριθμό εγγραφής ή πιστοποίησης, κατά περίπτωση: ... ΑΡΙΘΜΟΣ ΓΕΜΗ: ... Εάν το πιστοποιητικό εγγραφής ή η πιστοποίηση διατίθεται ηλεκτρονικά, αναφέρετε: <https://www...> Αναφέρετε τα δικαιολογητικά στα οποία βασίζεται η εγγραφή ή η πιστοποίηση και κατά περίπτωση, την κατάταξη στον επίσημο κατάλογο ΤΑ ΚΑΤΑ ΤΟ ΝΟΜΟ ΔΙΚΑΙΟΛΟΓΗΤΙΚΑ ΕΓΓΡΑΦΗΣ Η εγγραφή ή η πιστοποίηση καλύπτει όλα τα απαιτούμενα κριτήρια επιλογής; Ναι» (βλ. αρχείο με τίτλο «00...», σελ. 3/13). Περαιτέρω, η ανωτέρω ανακριβής καταφατική απάντηση στο ανωτέρω ερώτημα, είχε ως συνέπεια να μην εμφανιστεί και να μην απαντηθεί από τον παρεμβαίνοντα το πεδίο με το περαιτέρω ερώτημα αν «Ο οικονομικός φορέας θα είναι σε θέση να προσκομίσει βεβαίωση πληρωμής εισφορών κοινωνικής ασφάλισης και φόρων ή να παράσχει πληροφορίες που

Αριθμός απόφασης : 358/2024

θα δίνουν τη δυνατότητα στην αναθέτουσα αρχή ή στον αναθέτοντα φορέα να τη λάβει απευθείας μέσω πρόσβασης σε εθνική βάση δεδομένων σε οποιοδήποτε κράτος μέλος αυτή διατίθεται δωρεάν», το οποίο θα εμφανιζόταν, αν η απάντησή του στην προηγούμενη ερώτηση ήταν «ΟΧΙ». Ενόψει των ανωτέρω, το επίμαχο ΕΕΕΣ δεν συμπληρώθηκε ορθά, το περιεχόμενό του είναι ελλιπές και ανακριβές και ο παρεμβαίνων δεν δήλωσε όλες τις πληροφορίες που ζητούνται από αυτό, καθόσον δεν απάντησε ρητώς, ως όφειλε, στο ερώτημα, αν είναι σε θέση να προσκομίσει τα ανωτέρω πιστοποιητικά, μη προαποδεικνύοντας, κατά τους όρους της διακήρυξης, ότι θα είναι σε θέση να προσκομίσει τα προβλεπόμενα δικαιολογητικά για τη συνδρομή των λόγων αποκλεισμού περί αθέτησης φορολογικών και κοινωνικοασφαλιστικών υποχρεώσεών του. Εξάλλου, οι πληροφορίες που ζητούνται από το ΕΕΣ, το οποίο, σύμφωνα με το άρ. 79 του Ν. 4412/2016, επέχει θέση υπεύθυνης δήλωσης, με τις συνέπειες του Ν. 1599/1986, και λειτουργεί ως προκαταρκτική απόδειξη των κριτηρίων για την ανάθεση και εκτέλεση του έργου που ορίζονται στην οικεία προκήρυξη και την κείμενη νομοθεσία, ούτε περιορίζονται ούτε εξαντλούνται στο εάν ο οικονομικός φορέας είναι ασφαλιστικά ενήμερος ή όχι και η έλλειψη ρητής απάντησης στο ερώτημα, αν ο παρεμβαίνων θα είναι σε θέση να προσκομίσει βεβαίωση πληρωμής εισφορών κοινωνικής ασφάλισης και φόρων, δεν μπορεί να αναπληρωθεί ούτε από τις απαντήσεις που έδωσε σε άλλα ερωτήματα και μάλιστα διαφορετικού μέρους του ΕΕΕΣ, όπως το Μέρος III.Β., όπου τα τιθέμενα ερωτήματα, άλλωστε, αφορούν τις υφιστάμενες κατά το χρόνο σύνταξης και υποβολής του, τυχόν ανεκπλήρωτες φορολογικές ή κοινωνικοασφαλιστικές υποχρεώσεις (ΔΕφΠειραιά 78/2023, 71/2023, ΔΕφΠατρών 88/2022, ΔΕφΘεσσαλονίκης σε Συμβούλιο 11/2022, ΔΕφΑθηνών σε Συμβούλιο 186/2021, ΔΕφΠειραιά σε Συμβούλιο 70/2021). Συναφώς, όπως βάσιμα η προσφεύγουσα υποστηρίζει, η πιο πάνω παράλειψη στο υποβληθέν ΕΕΕΣ δεν μπορούσε να θεραπευθεί, κατ' άρ. 102 του Ν. 4412/2016, καθόσον, η συμπλήρωση ή η διευκρίνιση εγγράφων δεν επιτρέπεται να έχει ως συνέπεια μεταγενέστερη αντικατάσταση εγγράφων που δεν έχουν υποβληθεί σύμφωνα με τους όρους της διακήρυξης που έχουν

τεθεί επί ποινή αποκλεισμού κατά παράβαση των αρχών της ίσης μεταχείρισης των διαγωνιζόμενων και της διαφάνειας. Επομένως, ο πρώτος λόγος γίνεται δεκτός ως βάσιμος, η δε Αναθέτουσα Αρχή όφειλε, κατά δεσμία αρμοδιότητα, όπως απορρίψει την προσφορά του παρεμβαίνοντος.

11. Επειδή, με τον δεύτερο λόγο της υπό κρίση προδικαστικής προσφυγής, η προσφεύγουσα ισχυρίζεται πως ότι, σε περίπτωση παροχής δάνειας τεχνικής και επαγγελματικής ικανότητας στον υποψήφιο θα πρέπει, επί ποινή αποκλεισμού (όπως υποδηλώνει η χρήση του όρου «κατ' ελάχιστον»), στο σχετικό συμφωνητικό να αναφέρονται, και μάλιστα «λεπτομερώς», οι πόροι που θα διαθέσει ο δανειοπάροχος και ιδίως τα μέσα που θα χρησιμοποιήσει για την συλλογή, την φόρτωση, την μεταφορά και την διάθεση – αξιοποίηση της ιλύος, των εσχαρισμάτων, της άμμου, των λιπών και των ελαίων (λχ τα οχήματα που διαθέτει, το προσωπικό του κλπ) και να περιγράφεται ο τρόπος με τον οποίο αυτός (δανειοπάροχος) δεσμεύεται να τα χρησιμοποιήσει. Εν προκειμένω, υποστηρίζει πως ο παρεμβαίνων δήλωσε ότι, για την πλήρωση της προϋποθέσεως τεχνικής και επαγγελματικής ικανότητας που προβλέπεται στο άρθρο 2.2.6.2.α. της διακήρυξης, θα στηριχθεί στις ικανότητες του .... αφενός και της εταιρίας «...». Προς απόδειξη αυτών, προσκόμισε δύο συμφωνητικά, στο μεν πρώτο εξ αυτών αναφέρεται ότι ο ... «προτίθεται να αναλάβει την διαχείριση των λίπων – ελαίων από τους τρεις βιολογικούς της ... (κωδ...) σύμφωνα με τις απαιτήσεις της κείμενης νομοθεσίας. ... Διάθεση δύο πλαστικών δεξαμενών αποθήκευσης λιπών ... ». στο δε δεύτερο ότι η εταιρία «...», «προτίθεται να αναλάβει την διαχείριση των λιπών – ελαίων από τους τρεις βιολογικούς της ... (κωδ...) σύμφωνα με τις απαιτήσεις της κείμενης νομοθεσίας. ... Διάθεση δύο πλαστικών δεξαμενών αποθήκευσης λιπών ...». Ακολούθως, η προσφεύγουσα υποστηρίζει πως τα προαναφερόμενα δεν συνιστούν τη λεπτομερή αναφορά που αξιώνει η σχετική διακήρυξη και δεν συμπεριλαμβάνουν τα κατ' ελάχιστον απαιτούμενα στοιχεία, ιδίως, δεν συμπεριλαμβάνουν την οιαδήποτε αναφορά στους πόρους (μηχανήματα, οχήματα και προσωπικό) που θα διαθέσουν οι δανειοπάροχοι προκειμένου να διαχειριστούν (δηλαδή, σύμφωνα με το άρθρο 1.3. της διακήρυξης, για να

Αριθμός απόφασης : 358/2024

συλλέξουν, φορτώσουν, μεταφέρουν και αξιοποιήσουν) τα λίπη και τα έλαια των τριών ... της ... και πως η μεία περί διάθεσης δύο, απροσδιόριστων – μη περιγραφόμενων, πλαστικών δεξαμενών αποθήκευσης λιπών (και όχι ελαίων) δεν καλύπτει το (κατ' ελάχιστον) ζητούμενο, δεδομένου του ότι ουδόλως αφορά στη συλλογή, στην μεταφορά και στην αξιοποίησή τους, καθώς και ότι δεν περιγράφεται ούτε και ο τρόπος δια του οποίου θα εκτελέσουν οι δανειοπάροχοι τις υπηρεσίες διαχείρισης των ανωτέρω αποβλήτων. Εν συνεχεία, αναφέρει πως, ενώ αμφότεροι δηλώνουν ότι θα διαχειριστούν τα απόβλητα με κωδικό ... , δεν προσδιορίζουν το ποσοστό συμμετοχής ενός εκάστου στην παροχή της υπόψη υπηρεσίας, έτσι ώστε να περιγράψουν, έστω και στοιχειωδώς, τον τρόπο με τον οποίο δεσμεύονται να την υλοποιήσουν. Ο Αναθέτων Φορέας υποστηρίζει πως ο τύπος και το περιεχόμενο απόδειξης δάνειας εμπειρίας με βάση ιδιωτικά συμφωνητικά διαλαμβάνονται στην οικεία διακήρυξη και πως στα συμφωνητικά συνεργασίας αναφέρονται οι «συγκεκριμένοι πόροι- μέσα» ήτοι η διάθεση κλειστών κάδων για τη συλλογή της άμμου καθώς και πλαστικών δεξαμενών αποθήκευσης λιπών για τη συλλογή των λιπών (τα χρησιμοποιημένα έλαια τα διαχειρίζεται ο Αναθέτων Φορέας μόνος του, όπως φαίνεται και στον Προϋπολογισμό Μελέτης ζητάει διάθεση λιπών), ενώ στην ... τάξης ... του ... και στις ... του ... που παρατίθενται στα κατατεθειμένα δικαιολογητικά, περιγράφονται λεπτομερώς οι εγκαταστάσεις με τον εξοπλισμό τους στις οποίες γίνεται η διαχείριση όλων των παραλαμβανομένων αποβλήτων, επομένως υποστηρίζει πως ο παρεμβαίνων πληροί τους όρους της δάνειας εμπειρίας. Ο παρεμβαίνων ισχυρίζεται πως στην υπό κρίση προδικαστική προσφυγή αναφέρονται διατάξεις που δεν αντιστοιχούν στην επίδικη Διακήρυξη, γεγονός που συντελεί και στην κήρυξη καταρχάς ως απαράδεκτου του λόγου αυτού της προσφυγής και πως, στην προκειμένω περίπτωση, τόσο το από 16.09.2023 ιδιωτικό συμφωνητικό – δήλωση συνεργασίας με τον ... όσο και το από 16.09.2023 ιδιωτικό συμφωνητικό – δήλωση συνεργασίας με την εταιρία ... , είναι αρκούτως αναλυτικά και καλύπτουν τους προαναφερόμενους όρους της Διακήρυξης, διότι, από τα ως άνω από 16.09.2023 ιδιωτικά συμφωνητικά – δηλώσεις συνεργασίας προκύπτουν με

Αριθμός απόφασης : 358/2024

σαφήνεια και ακρίβεια το είδος και η έκταση των διατιθέμενων πόρων τεχνικής επάρκειας. Περαιτέρω, ισχυρίζεται πως τα συμφωνητικά αυτά αποδεικνύουν επαρκώς τη σοβαρή και πραγματοποιήσιμη δέσμευση των δανειοπαρόχων να του παράσχουν την τεχνική ικανότητά τους και τη δυνατότητα να κάνει χρήση αυτής κατά την εκτέλεση της σύμβασης, σε περίπτωση ανάδειξης του ως αναδόχου και πως, σε κάθε δε περίπτωση, η μη αναφορά, στα συμφωνητικά αυτά, του ειδικότερου τρόπου διάθεσης και χρησιμοποίησης των διατιθέμενων πόρων, όπως και η μη περαιτέρω εξειδίκευση των στοιχείων και προσόντων του διατιθέμενου έμπειρου επιστημονικού δυναμικού, δεν θέτουν εν αμφιβόλω την αποδεδειγμένη και λεπτομερή, κατά τα προαναφερθέντα, δέσμευση του τρίτου φορέα να διαθέσει την τεχνική ικανότητά του στον υποψήφιο, η οποία ζητείται επί ποινή αποκλεισμού. Συναφώς, υποστηρίζει πως, ελλείψει ειδικής διάταξης της Διακήρυξης σχετικά με τον τρόπο υποβολής των αποδεικτικών μέσων για τεκμηρίωση της δέσμευσης του τρίτου να παράσχει τη στήριξή του στον προσφέροντα οικονομικό φορέα, ισχύει και στην περίπτωση αυτή η αρχή της προαπόδειξης, σύμφωνα με την οποία κατά τον χρόνο υποβολής της προσφοράς αρκεί η υποβολή του ΕΕΕΣ, ενώ τα απαιτούμενα αποδεικτικά μέσα υποβάλλονται από τον προσωρινό ανάδοχο στο στάδιο κατακύρωσης της σύμβασης. Η προσφεύγουσα, με το υπόμνημά της, ισχυρίζεται πως ο Αναθέτων Φορέας συνομολογεί αυτό που, ούτως ή άλλως, προβλέπεται, ρητά, στο άρθρο 2.2.9.2.Β.9. της διακήρυξης, ότι δηλαδή το ιδιωτικό συμφωνητικό παροχής δάνειας ικανότητας πρέπει, επί ποινή αποκλεισμού, να είναι λεπτομερές και να συμπεριλαμβάνει τα, σαφώς, προβλεπόμενα στοιχεία και πως ο ισχυρισμός του ότι τα ελλείποντα στοιχεία προκύπτουν από τις ... και τις ... των δανειοπαρόχων του παρεμβαίνοντος ερείδεται επί εσφαλμένης νομικής προϋπόθεσης, καθώς, οσάκις η διακήρυξη απαιτεί ένα συγκεκριμένο δικαιολογητικό (εν προκειμένω λεπτομερές ιδιωτικό συμφωνητικό) δεν είναι σύνηθες η υποκατάστασή του από άλλα δικαιολογητικά (στην παρούσα περίπτωση από ... και ...), τα οποία ο υποψήφιος θεωρεί ως ισοδύναμα και πως οι ... και οι ... προβλέπουν το δέον, ήτοι καθορίζουν τα μέσα που πρέπει να διαθέτει και τις διαδικασίες που πρέπει να τηρεί ο φορέας της αδειοδοτούμενης δραστηριότητας. Ως εκ τούτου, ο καθορισμός του πλαισίου

άσκησης της οικείας δραστηριότητας δεν αποδεικνύει ότι το πλαίσιο αυτό τηρείται, ότι δηλαδή ο φορέας διαθέτει πράγματι τα αναγκαία μέσα και ακολουθεί τις προβλεπόμενες διαδικασίες. Ακόμη, η προσφεύγουσα ισχυρίζεται πως το άρθρο 1.3. της διακήρυξης, προβλέπει τέσσερα διαφορετικά στάδια διαχείρισης των αποβλήτων και συγκεκριμένα: α) συλλογή, β) φόρτωσή, γ) μεταφορά και δ) διάθεσή – αξιοποίησή τους και πως στα επίμαχα συμφωνητικά αναφέρονται, μόνο, κλειστοί κάδοι και πλαστικές δεξαμενές, που, σύμφωνα με τις απόψεις του Αναθέτοντος Φορέα σχετίζονται μόνο με το στάδιο της συλλογής –αποθήκευσης των αποβλήτων και πως, για τα υπόλοιπα στάδια, και, ιδίως, γι' αυτό της μεταφοράς, για το οποίο, σύμφωνα με το άρθρο 2.2.6.3. της διακήρυξης, απαιτούνται συγκεκριμένα μεταφορικά μέσα, ούτε από τα εν λόγω συμφωνητικά, αλλά ούτε και από τις ... & ... των δανειοπαρόχων προκύπτει το οτιδήποτε. Ακόμη, ισχυρίζεται πως ο ισχυρισμός του Αναθέτοντος Φορέα περί της εκ μέρους της ίδιας διαχείρισεως των χρησιμοποιημένων ελαίων είναι αντίθετος με το άρθρο 1.3. της διακήρυξης, ήτοι του πρώτου κατά σειρά ισχύος τεύχους δημοπράτησης, στο οποίο ορίζεται, ρητώς και σαφώς, ότι η διαχείριση όλων ανεξαιρέτως των αποβλήτων (συμπεριλαμβανομένων και των ελαίων) θα γίνεται με ευθύνη και μέσα του αναδόχου. Περαιτέρω, αναφέρει ότι ο Αναθέτων Φορέας δεν απαντάει στον ισχυρισμό της περί του ότι ο τρόπος παροχής της επίμαχης δάνειας ικανότητας παραμένει αδιευκρίνιστος, και διότι ενώ αμφότεροι οι δανειοπάροχοι δηλώνουν, ότι θα διαχειριστούν τα απόβλητα με κωδικό ... δεν προσδιορίζουν το ποσοστό συμμετοχής ενός εκάστου στην παροχή της εν λόγω υπηρεσίας.

12. Επειδή, επί του δεύτερου λόγου που αφορά στην προσφορά του παρεμβαίνοντος, από το συνδυασμό των άρθρων 1.3, 2.2.6.α, 2.2.8 και 2.2.9.1 περ. Β.9 της Διακήρυξης συνάγεται ότι σε περίπτωση που οικονομικός φορέας επιθυμεί να στηριχθεί στις ικανότητες άλλων φορέων, σύμφωνα με την παράγραφο 2.2.8 για την απόδειξη ότι θα έχει στη διάθεσή του τους αναγκαίους πόρους, προσκομίζει έγγραφο με το οποίο να εγκρίνεται η μεταξύ τους συνεργασία, η δε σχετική αναφορά θα πρέπει να είναι λεπτομερής και να αναφέρει κατ' ελάχιστον τους συγκεκριμένους πόρους που θα είναι διαθέσιμοι

για την εκτέλεση της σύμβασης και τον τρόπο δια του οποίου θα χρησιμοποιηθούν αυτοί για την εκτέλεση της σύμβασης. Ο παρεμβαίνων, στο υποβληθέν ΕΕΕΣ του δήλωσε στο πεδίο «Γ: Πληροφορίες σχετικά με τη στήριξη στις ικανότητες άλλων οντοτήτων» του Μέρους II: Πληροφορίες σχετικά με τον οικονομικό φορέα ότι θα στηριχθεί στις ικανότητες της «...» και του ... (βλ. αρχείο με τίτλο «...», σελ. 4/13). Περαιτέρω, με το φάκελο της προσφοράς του προσκόμισε το από 16.09.2023 ΙΔΙΩΤΙΚΟ ΣΥΜΦΩΝΗΤΙΚΟ - ΔΗΛΩΣΗ ΣΥΝΕΡΓΑΣΙΑΣ με τον ... όπου αναφέρεται ότι ο τελευταίος «*προτίθεται να αναλάβει την διαχείριση των λιπών-ελαίων από τους τρεις βιολογικούς της ... (...), (κωδ. ... και κωδ. ...) σύμφωνα με τις απαιτήσεις της κείμενης νομοθεσίας για την διαχείριση λιπών-ελαίων από τους τρεις βιολογικούς της ... (...). Διάθεση 2 πλαστικών δεξαμενών αποθήκευσης λιπών (με προδιαγραφές σύμφωνες με την νομοθεσία)*» (βλ. αρχείο με τίτλο «10. ΣΥΜΦΩΝΗΤΙΚΟ ΣΥΝΕΡΓΑΣΙΑΣ_... _signed»). Συναφώς, με το φάκελο της προσφοράς του προσκόμισε το από 16.09.2023 ΙΔΙΩΤΙΚΟ ΣΥΜΦΩΝΗΤΙΚΟ - ΔΗΛΩΣΗ ΣΥΝΕΡΓΑΣΙΑΣ με την εταιρία «...», όπου αναφέρεται ότι «*προτίθεται να αναλάβει την διαχείριση των λιπών-ελαίων από τους τρεις βιολογικούς της ... (...), (Παροχή Υπηρεσιών συλλογής άμμου (κωδ...) που προέρχονται από τις ... της ... Διάθεση κάδων κλειστών για την συλλογή της άμμου και Συλλογή,φόρτωση,μεταφορά λιπών και ελαίων (κωδ...) σύμφωνα με τις απαιτήσεις της κείμενης νομοθεσίας για την διαχείριση λιπών-ελαίων από τους τρεις βιολογικούς της ... (...). Διάθεση 2 πλαστικών δεξαμενών αποθήκευσης λιπών (με προδιαγραφές σύμφωνες με την νομοθεσία)*» (βλ. αρχείο με τίτλο «13. ΣΥΜΦΩΝΗΤΙΚΟ ΣΥΝΕΡΓΑΣΙΑΣ_... signed»). Εντούτοις, εκ των ανωτέρω δεν προκύπτει, όπως βάσιμα η προσφεύγουσα υποστηρίζει, λεπτομερής αναφορά, ούτε και αναφορά κατ' ελάχιστον των συγκεκριμένων πόρων που θα είναι διαθέσιμοι για την εκτέλεση της σύμβασης και τον τρόπο με τον οποίο αυτοί θα χρησιμοποιηθούν , αλλά, αρκείται σε γενική αναφορά. Εντούτοις, δοθέντος ότι τα συγκεκριμένα έγγραφα ανήκουν στα απαιτούμενα δικαιολογητικά κατακύρωσης, κατ' άρθρα 2.2.9 και 2.2.9.2 περ. Β.9 της Διακήρυξης, ο, δε, παρεμβαίνων εκ περισσού προσκόμισε αυτά με την υποβολή της προσφοράς του, η προσφορά του δεν θα καθίστατο απορριπτέα

Αριθμός απόφασης : 358/2024

για τον λόγο αυτό. Ειδικότερα, με τις διατάξεις του άρθρου 103 παρ. 1 και 2 του Ν. 4412/2016, όπως αντικαταστάθηκε με το άρθρο 43 του Ν. 4782/2021, προς τις οποίες στοιχούν οι ρυθμίσεις της παρ. 3.2 της διακήρυξης του διαγωνισμού, ο νομοθέτης διαμόρφωσε τη διαδικασία υποβολής των δικαιολογητικών κατακύρωσης του προσωρινού αναδόχου με σκοπό, όπως εκτίθεται στην αιτιολογική έκθεση του Ν. 4782/2021, την "αποφυγή αδικαιολόγητων αποκλεισμών των οικονομικών φορέων από τις διαδικασίες ανάθεσης δημόσιας σύμβασης για τυπικούς λόγους που οφείλονται στην ελλιπή ή μη τυπικώς προσήκουσα προσκόμιση των δικαιολογητικών του άρθρου 103, αλλά όχι στην πραγματική συνδρομή των λόγων αποκλεισμού του οικονομικού φορέα από τη διαδικασία ανάθεσης". Συγκεκριμένα, το άρθρο 103 παρ. 2 του Ν. 4412/2016, όπως ήδη ισχύει, επιβάλλει στην αναθέτουσα αρχή την υποχρέωση να καλεί τον προσωρινό ανάδοχο "να προσκομίσει τα ελλείποντα ή να συμπληρώσει τα ήδη υποβληθέντα" δικαιολογητικά κατακύρωσης, επιτρέποντας με τον τρόπο αυτόν όχι μόνο τη συμπλήρωση (ή την επανυποβολή) ελλιπών (πλημμελών) δικαιολογητικών που έχουν ήδη κατατεθεί στην αναθέτουσα αρχή, αλλά και την υποβολή, το πρώτον, δικαιολογητικών που ο προσωρινός ανάδοχος παρέλειψε, για οποιονδήποτε λόγο, να προσκομίσει εντός της αρχικής προθεσμίας της παρ. 1 του άρθρου 103. Πριν από την ως άνω δεύτερη πρόσκληση του προσωρινού αναδόχου, η αναθέτουσα αρχή δεν μπορεί να προβεί στην απόρριψη του φακέλου των δικαιολογητικών κατακύρωσης σύμφωνα με τις διατάξεις των παρ. 4 και 5 του άρθρου 103 του Ν. 4412/2016 (πρβλ. ΣΤΕ 1020/2022, 1904/2020, 1/2020, Ε.Α. 241/2019, 37/2019, 29/2019). Κατ' ακολουθίαν των ανωτέρω, ο Αναθέτων Φορέας θα υποχρεούτο σε κλήση του παρεμβαίνοντος, εντούτοις, ενόψει της αποδοχής του πρώτου λόγου της υπό κρίση προδικαστικής προσφυγής, η εν λόγω κλήση παρέλκει ως αλυσιτελής.

13. Επειδή, με τον τρίτο λόγο της υπό κρίση προδικαστικής προσφυγής που αφορά στον παρεμβαίνοντα, η προσφεύγουσα υποστηρίζει πως, σύμφωνα με το άρθρο 2.2.6.2.α. της διακήρυξης, απαιτείται, επί ποινή αποκλεισμού, η καταχώρηση του υποψηφίου στο μητρώο αποβλήτων για τα απόβλητα με τέσσερεις συγκεκριμένους κωδικούς ..., ήτοι α)..., β)..., γ)... και

δ) ..., ωστόσο, υποστηρίζει πως ο παρεμβαίνων δεν επικαλείται την εγγραφή του στο ανωτέρω μητρώο για τα απόβλητα με τον κωδικό... , δηλαδή για την ιλύ, η διαχείριση της οποίας αποτελεί και το κύριο αντικείμενο της υπό ανάθεση σύμβασης. Εξ άλλου, ισχυρίζεται πως οι δανειοπάροχοί του, δεσμεύονται να τον στηρίξουν μόνο όσον αφορά στα απόβλητα με τους τρεις άλλους κωδικούς (...), όχι όμως και όσον αφορά στον επίμαχο (...). Ο Αναθέτων Φορέας με τις απόψεις του υποστηρίζει πως οι δανειοπάροχοι του παρεμβαίνοντος είναι καταχωρημένοι στο μητρώο αποβλήτων για όλους τους κωδικούς που ζητά η διακήρυξη ήτοι α)..., β)..., γ)... και δ)..., ενώ τα έγγραφα που το αποδεικνύουν περιλαμβάνονται στα κατατιθεμένα δικαιολογητικά. Συγκεκριμένα, για τον κωδικό ... αναφέρεται στην ... του δανειοπαρόχου ... ότι στην εγκατάσταση Επεξεργασίας Ιλύος ... & λοιπών μη επικίνδυνων στερεών αποβλήτων στο υπ' αρ. ... αγροτεμάχιο της κτηματικής περιοχής της ... , ... , ... μπορεί να δέχεται λυματολάσπη με κωδικό ... και περιγράφει τη διαδικασία διαχείρισής της (ηλιακή ξήρανση, παραγωγή κομποστ), προσωπικό-μηχανήματα κλπ. Επιπρόσθετα στην κατατιθεμένη ... που περιλαμβάνεται στα δικαιολογητικά, ο δανειοπάροχος αναφέρει επί λέξει ότι: «η καταχώρηση στο μητρώο αποβλήτων αφορά απόβλητα με κωδικό ...» (μεταξύ και άλλων κωδικών για τα οποία διαθέτει καταχώρηση στο μητρώο αποβλήτων). Στο ιδιωτικό συμφωνητικό δήλωσης συνεργασίας του δανειοπαρόχου, υποστηρίζει πως εκ παραδρομής δεν αναφέρθηκε ρητά ο κωδικός αποβλήτου ... και το γεγονός αυτό επεσήμανε η Επιτροπή Διαγωνισμού, σύμφωνα με το άρθρο 3 της διακήρυξης (Παράγραφος 3.1.2.1, περί αξιολόγησης προσφορών), με το υπ' αριθ .../29-9-2023 έγγραφό της, με το οποίο ζήτησε διευκρινίσεις από τον παρεμβαίνοντα τις οποίες και έλαβε στις 9/10/2023, μέσω της Διαδικτυακής πύλης του ΕΣΗΔΗΣ, ότι δηλαδή, η δήλωση συνεργασίας του δανειοπαρόχου αφορά και τον κωδικό ... τάξης ... την οποία διαθέτει ο δανειοπάροχος του παρεμβαίνοντος και την Απόφαση Έγκρισης Περιβαλλοντικών Όρων-... την οποία και κατέθεσε στα ζητούμενα δικαιολογητικά). Ο παρεμβαίνων ισχυρίζεται πως στο από 16-12-2021 ΑΠΟΔΕΙΚΤΙΚΟ ΚΑΤΑΧΩΡΙΣΗΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑΣ ΣΥΛΛΟΓΗΣ & ΜΕΤΑΦΟΡΑΣ ΣΤΟ ... που υπέβαλε με την προσφορά του, αναγράφονται

όλοι οι απαιτούμενοι κωδικοί, μεταξύ των οποίων ρητά και ο κωδικός ... και πως προσκόμισε την από ... υπεύθυνη δήλωση, όπου δήλωσε ότι: «α. η καταχώρηση στο μητρώο αποβλήτων αφορά απόβλητα με κωδικό ...» . Η προσφεύγουσα, με το υπόμνημά της ισχυρίζεται πως, ακόμα και αν είχε δοθεί η απαιτούμενη διευκρίνιση, δεν θα ήταν δυνατό να θεραπεύσει το απαράδεκτο της προσφοράς του παρεμβαίνοντος, ειδικότερα, η δυνατότητα διαχείρισης του αποβλήτου με κωδικό ... αποτελεί την θεμελιώδη προϋπόθεση συμμετοχής στον διαγωνισμό, επιπλέον, αναφέρει πως, σε περίπτωση στήριξης σε ικανότητα τρίτου για την κάλυψή της, προβλέπεται η προσκόμιση συγκεκριμένου, αλλά μη υποβληθέντος, δικαιολογητικού, ήτοι συμφωνητικού μεταξύ υποψηφίου και δανειοπαρόχου, που να περιλαμβάνει τη δέσμευσή του για τη διαχείριση του υπόψη αποβλήτου. Εν συνεχεία, η προσφεύγουσα ισχυρίζεται πως ο δανειοπάροχος του αναδόχου στερείται της δυνατότητας διαχείρισης των εν λόγω αποβλήτων σύμφωνα με τα τεύχη δημοπράτησης (σελ. 6 της Διακήρυξης), καθόσον, όπως προκύπτει από την ... της επιχείρησής του, αυτή κατατάσσεται στην υποκατηγορία ... και συνεπώς δικαιούται να δέχεται ποσότητα μικρότερη των 20 τόνων ημερησίως και πως, ακόμα και αν θεωρηθεί ότι υφίσταται δέσμευση του δανειοπαρόχου όσον αφορά στα απόβλητα με κωδικό ... η προσφορά του αναδόχου είναι απορριπτέα και λόγω της αδυναμίας του οικονομικού φορέα που τον στηρίζει, για σύννομη διαχείριση των αποβλήτων με κωδικό ...

14. Επειδή, επί του τρίτου λόγου της υπό κρίση προδικαστικής προσφυγής, λεκτέα τα εξής: Σύμφωνα με το άρθρο 2.2.6.2.α της Διακήρυξης απαιτείται υπεύθυνη δήλωση με γνήσιο της υπογραφής ότι: α. η καταχώρηση στο μητρώο αποβλήτων αφορά απόβλητα με κωδικό ... Εν προκειμένω, ο παρεμβαίνων έχει υποβάλει με την προσφορά του την από 16.09.2023 υπεύθυνη δήλωση όπου ρητά αναφέρεται ότι *«Με ατομική μου ευθύνη και γνωρίζοντας τις κυρώσεις (3), που προβλέπονται από τις διατάξεις της παρ. 6 του άρθρου 22 του Ν. 1599/1986, δηλώνω ότι: Η εταιρία α. η καταχώρηση στο μητρώο αποβλήτων αφορά απόβλητα με κωδικό ...»* (βλ. αρχείο με τίτλο «..._signed.pdf» εντός του φακέλου «ΔΙΚΑΙΟΛΟΓΗΤΙΚΑ ...»). Συναφώς, έχει υποβάλει με την προσφορά του το «ΑΠΟΔΕΙΚΤΙΚΟ ΚΑΤΑΧΩΡΙΣΗΣ

ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑΣ ΣΥΛΛΟΓΗΣ & ΜΕΤΑΦΟΡΑΣ ΣΤΟ ...» όπου ρητά στους κωδικούς ... περιλαμβάνεται, μεταξύ άλλων, ο κωδικός « ... *λάσπες από την επεξεργασία αστικών λυμάτων*» (βλ. αρχείο με τίτλο «10. ΑΠΟΔΕΙΚΤΙΚΟ ΚΑΤΑΧΩΡΙΣΗΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑΣ ΣΥΛΛΟΓΗΣ & ΜΕΤΑΦΟΡΑΣ ΣΤΟ ... .pdf» εντός του φακέλου «ΔΙΚΑΙΟΛΟΓΗΤΙΚΑ ... »). Επομένως, ο λόγος αυτός απορρίπτεται ως αβάσιμος.

15. Επειδή, με τον πρώτο λόγο που αφορά στην εταιρία «...», η προσφεύγουσα υποστηρίζει πως για την πλήρωση της προϋποθέσεως τεχνικής και επαγγελματικής ικανότητας που προβλέπεται στο ανωτέρω, υπ' αριθ 2.2.6.2.α. άρθρο της διακήρυξης, θα στηριχθεί στις ικανότητες δύο οικονομικών φορέων και συγκεκριμένα της εταιρίας ... όσον αφορά στα απόβλητα με κωδικό ... και της εταιρίας ... όσον αφορά στα απόβλητα με κωδικούς ... Περαιτέρω, παραθέτει το περιεχόμενο των προσκομισθέντων συμφωνητικών, υποστηρίζοντας ότι οι περιλαμβανόμενες σε αυτά γενικόλογες αναφορές δεν αποτελούν την, επί ποινή αποκλεισμού, απαιτούμενη λεπτομερή δέσμευση – περιγραφή των συγκεκριμένων μέσων που θα τεθούν στη διάθεση του υποψηφίου και του συγκεκριμένου τρόπου με τον οποίο αυτά θα χρησιμοποιηθούν. Ο Αναθέτων Φορέας ισχυρίζεται πως η ανωτέρω εταιρία έχει υποβάλει λεπτομερή αναφορά για την εκτέλεση της σύμβασης και των τεχνικών ικανοτήτων τους και έχει συμμορφωθεί πλήρως με τους όρους 2.2.8 και 2.2.9 της διακήρυξης όπως λ.χ. ότι διαθέτει δάνεια εμπειρία από τις ... , (για απόβλητα με κωδικούς ...) και ... και για τα απόβλητα με κωδικό ... ... επίσης δήλωσε μέλλουσα συνεργασία για την εκτέλεση της σύμβασης και, πως, προς απόδειξη των τεχνικών ικανοτήτων των συνεργατών προσκομίσθηκαν όλα τα αποδεικτικά τεχνικής ικανότητας και αδειοδοτήσεων αυτών.

16. Επειδή, κατά τα γενόμενα δεκτά στη σκέψη 12 της παρούσας, από το συνδυασμό των άρθρων 1.3, 2.2.6.α, 2.2.8 και 2.2.9.1 περ. Β.9 της Διακήρυξης συνάγεται ότι σε περίπτωση που οικονομικός φορέας επιθυμεί να στηριχθεί στις ικανότητες άλλων φορέων, σύμφωνα με την παράγραφο 2.2.8 για την απόδειξη ότι θα έχει στη διάθεσή του τους αναγκαίους πόρους, προσκομίζει έγγραφο με το οποίο να εγκρίνεται η μεταξύ τους συνεργασία, η

δε σχετική αναφορά θα πρέπει να είναι λεπτομερής και να αναφέρει κατ' ελάχιστον τους συγκεκριμένους πόρους που θα είναι διαθέσιμοι για την εκτέλεση της σύμβασης και τον τρόπο δια του οποίου θα χρησιμοποιηθούν αυτοί για την εκτέλεση της σύμβασης. Εντούτοις, όπως ρητά συνάγεται από τις διατάξεις των άρθρων 2.2.9, 2.2.9.1 και 2.2.9.2 της Διακήρυξης, η προσκόμιση των αναφερομένων στο τελευταίο άρθρο δικαιολογητικών γίνεται από τον προσωρινό ανάδοχο και μόνον. Κατά συνέπεια, η εταιρία «...», καταταγείσα δεύτερη στη σειρά μειοδοσίας, ουδόλως είχε υποχρέωση να υποβάλλει τα συγκεκριμένα συμφωνητικά, καθότι δεν ανεδείχθη προσωρινή ανάδοχος, ώστε να κληθεί σχετικώς. Κατά συνέπεια, ουδόλως δύναται η προσφορά της να απορριφθεί, κατόπιν αξιολόγησης των ως εκ περισσού, σε προηγούμενο στάδιο της διαγωνιστικής διαδικασίας, δικαιολογητικών εγγράφων που δεν απαιτούντο, κατά τη Διακήρυξη. Επομένως, ο λόγος αυτός απορρίπτεται ως αβάσιμος.

17. Επειδή, με τον δεύτερο λόγο που αφορά στην εταιρία «...», η προσφεύγουσα υποστηρίζει πως σύμφωνα με το άρθρο 2.2.6.2.α. της διακήρυξης, απαιτείται, επί ποινή αποκλεισμού, η καταχώρηση του υποψηφίου στο μητρώο αποβλήτων για τα απόβλητα με τέσσερις συγκεκριμένους κωδικούς ..., ήτοι α)..., β)..., γ)... και δ)... Περαιτέρω, αναφέρει πως για τους τρεις εκ των ανωτέρω κωδικών και συγκεκριμένα για τους ... στηρίζεται στις ικανότητες του οικονομικού φορέα ... Οι κωδικοί αυτοί αφορούν αντιστοίχως στα εσχαρίσματα (19.08.01), στην άμμο (19.08.02) και στα λίπη (19.08.01) των τριών ... της .... Όπως προκύπτει α) εκ των από 19-12-2023 εκθέσεων δοκιμών που διενεργήθηκαν για λογαριασμό της αναθέτουσας αρχής από πιστοποιημένο εργαστήριο στις ... (για τα εσχαρίσματα και την άμμο) και ... (για τα λίπη), β) από τον πίνακα του άρθρου 2 του Παραρτήματος Ι της διακήρυξης, αλλά και γ) από τα διδάγματα της κοινής τεχνικής πείρας, το ποσοστό υγρασίας των ανωτέρω αποβλήτων υπερβαίνει (κατά πολύ) το 70%. Συγκεκριμένα, σύμφωνα με τις προαναφερόμενες δοκιμές, το ποσοστό υγρασίας των εσχαρισμάτων ανέρχεται σε 87,4% w/w, της άμμου σε 74,1% w/w και των λιπών σε 98,3% w/w. Πλην όμως, αναφέρει ότι οι Πρότυπες Περιβαλλοντικές Δεσμεύσεις του

Αριθμός απόφασης : 358/2024

υπόψη δανειοπαρόχου, του επιτρέπουν την παραλαβή και διαχείριση αποβλήτων με υγρασία μικρότερη του 40%. Ως εκ τούτου, ισχυρίζεται πως ο εν λόγω οικονομικός φορέας δεν μπορεί να στηρίξει την ανωτέρω εταιρία για την διαχείριση των ανωτέρω αποβλήτων και επομένως δεν πληρείται η προϋπόθεση τεχνικής ικανότητας που προβλέπεται στο άρθρο 2.2.6.2.α. της διακήρυξης. Ο Αναθέτων Φορέας υποστηρίζει πως δεν αιτιολογεί η προσφεύγουσα πώς έλαβε γνώση των ποιοτικών χαρακτηριστικών ενώ δεν υπήρξε εντολή του προς τούτο, για το οποίο επιφυλάσσεται παντός νομίμου δικαιώματός του κατά παντός υπευθύνου, όπως επίσης δεν αποδεικνύει με βάση ποια διδάγματα της κοινής πείρας το ποσοστό υγρασίας ανέρχεται σε τέτοια επίπεδα και πώς είναι δυνατόν να εξάγεται συμπέρασμα από τη λήψη ενός μεμονωμένου δείγματος και τούτο χωρίς να ζητηθεί από κανένα και πάντως όχι από τον Αναθέτοντα Φορέα. Ακολούθως, ισχυρίζεται πως, ως προς το ότι η διακήρυξη δεν έχει θέσει προδιαγραφές υγρασίας για τα απόβλητα ... παρά μόνο στην αφυδατωμένη λάσπη (...), συνεπώς δεν μπορεί να ευθύνεται η ανωτέρω εταιρία για την εγκατάσταση διάθεσης που προτείνει, αφού δε ζητείται στη διακήρυξη εγκατάσταση διάθεσης προσαρμοσμένη σε απόβλητα με ψηλή υγρασία, όπως λ.χ. την αφυδατωμένη ιλύ που έχει όντως 80% υγρασία τη διαχειρίζονται σε άλλες εγκαταστάσεις (που διαθέτουν ... και όχι ...) τη στιγμή μάλιστα καθ' ην η προσφεύγουσα δεν προσέφυγε κατά των όρων της διαγωνιστικής διαδικασίας αποδεχόμενη αυτούς, συνεπώς όλως καταχρηστικώς και παρανόμως προβάλλει τώρα τέτοιους ισχυρισμούς. Η προσφεύγουσα με το υπόμνημά της ισχυρίζεται πως περιήλθαν σε γνώση της τα αποτελέσματα των εργαστηριακών αναλύσεων στο πλαίσιο σύμβασης που είχε συνάψει με τον Αναθέτοντα Φορέα. Ακολούθως, ισχυρίζεται πως, όπως προκύπτει από την υπ' αριθμ. .../02/09/2022 (ΑΔΑ:...) Απόφαση Υπαγωγής σε Πρότυπες Περιβαλλοντικές Δεσμεύσεις (...) της ανωτέρω εταιρίας, αυτή κατατάσσεται στην κατηγορία Β' της .../2022 (ΦΕΚ .../24-02-2022), γεγονός που της δίνει τη δυνατότητα να διαχειρίζεται απόβλητα με μέγιστο ποσοστό υγρασίας 40%, ως εκ τούτου, ισχυρίζεται πως ο δανειοπάροχος της «...» δεν διαθέτει τη νόμιμη δυνατότητα να διαχειρίζεται τα κατ' ουσίαν υγρά απόβλητα (εσχαρίσματα, άμμο και λίπη) που παράγονται από τη λειτουργία των ... του

Αριθμός απόφασης : 358/2024

Αναθέτοντος Φορέα. Περαιτέρω, ισχυρίζεται πως, ουσιαστικά, τόσο η ιλύς αφενός, όσο και τα εσχαρίσματα, τα λίπη και τα έλαια αφετέρου, αποτελούν υποκατηγορίες ενός και του αυτού αποβλήτου, της κατηγορίας ... Ως εκ τούτου, προδήλως αβάσιμα υποστηρίζεται, ότι αυτό που συνολογούμενως ισχύει για το ποσοστό υγρασίας της μίας υποκατηγορίας, δεν ισχύει ως προς τις υπόλοιπες.

18. Επειδή, επί του δεύτερου λόγου που αφορά στην εταιρία «...», λεκτέα τα εξής: Σύμφωνα με το άρθρο 2.2.6.2.α της Διακήρυξης απαιτείται υπεύθυνη δήλωση με γνήσιο της υπογραφής ότι: α. η καταχώρηση στο μητρώο αποβλήτων αφορά απόβλητα με κωδικό ... Εν προκειμένω, η ανωτέρω εταιρία έχει υποβάλει με την προσφορά της την από 15.09.2023 υπεύθυνη δήλωση του νομίμου εκπροσώπου της, όπου ρητά αναφέρεται ότι *«Ως νόμιμος εκπρόσωπος (Πρόεδρος και Διευθύνων Σύμβουλος) της εταιρείας «...» κατά τη συμμετοχή της εταιρείας μου στον ηλεκτρονικό διαγωνισμό υπ' αρ. διακ.../2023 με τίτλο « ... 2023-2025» (ΑΡ. ΕΣΗΔΗΣ...), • Η καταχώρηση στο μητρώο αποβλήτων αφορά απόβλητα με κωδικό ...»* (βλ. αρχείο με τίτλο «4.7 ΥΠΕΥΘΥΝΗ ΔΗΛΩΣΗ 2.2.6.2.pdf_SIGNED...»). Συναφώς, έχει υποβάλει με την προσφορά του το «...» όπου ρητά στους κωδικούς ... περιλαμβάνεται, μεταξύ άλλων, οι κωδικοί «...» (βλ. αρχείο με τίτλο «...»). Επομένως, ο λόγος αυτός απορρίπτεται ως αβάσιμος.

19. Επειδή, κατόπιν των ανωτέρω, η υπό κρίση προδικαστική προσφυγή πρέπει να γίνει εν μέρει δεκτή, η προσβαλλόμενη να ακυρωθεί, κατά το μέρος που έγινε αποδεκτή η προσφορά του παρεμβαίνοντος, η παρέμβαση να απορριφθεί και το παράβολο να επιστραφεί.

Για τους λόγους αυτούς

Δέχεται εν μέρει την προδικαστική προσφυγή.

Απορρίπτει την παρέμβαση.

Αριθμός απόφασης : 358/2024

Ακυρώνει την υπ' αρ. .../2023 απόφαση του Διοικητικού Συμβουλίου του Αναθέτοντος Φορέα κατά το μέρος που έγινε αποδεκτή η προσφορά του παρεμβαίνοντος ... , κατά τα ειδικότερα διαλαμβανόμενα στο σκεπτικό.

Ορίζει την επιστροφή του καταβληθέντος παραβόλου.

Κρίθηκε και αποφασίστηκε στις 02.02.2024 και εκδόθηκε στις 22.02.2024 στον Άγιο Ιωάννη Ρέντη.

Ο ΠΡΟΕΔΡΟΣ

ΙΩΑΝΝΗΣ ΛΑΜΠΡΟΠΟΥΛΟΣ

Η ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ

ΦΩΤΕΙΝΗ ΜΑΡΑΝΤΙΔΟΥ

Α/Α ΚΩΝ/ΝΟΣ ΑΣΗΜΑΚΟΠΟΥΛΟΣ